18 vị La Hán: 18 kiếp nhân sinh

ISSN: 2734-9195 14:39 16/06/2026

Mười tám vị La Hán, mười tám kiếp nhân sinh, cũng là những chiếc gương phản chiếu vạn mặt của một tâm hồn đang học cách "người" hơn mỗi ngày.

Nơi cửa thiền bảng lảng khói sương, 18 vị **La Hán** ngự tọa trong dáng vẻ trầm mặc, uy nghiêm, từ lâu đã trở thành biểu tượng thân quen trong ký ức của bao lữ khách. Thế nhưng, với tôi, các Ngài là những tấm gương soi chiếu vạn mặt của tâm hồn.

Hình minh họa. Nguồn: Internet

18 vị La Hán là hiện thân của những "sát tặc" đã dứt khoát vung gươm **trí tuệ** để diệt trừ tận gốc rễ của phiền não. Các Ngài là những bậc "ứng cúng", tâm hồn tựa đóa sen thanh khiết, xứng đáng đón nhận sự chiêm bái của thế gian như đón nhận ánh nắng ban mai.

Các Ngài là những đóa hoa đã nở rộ đến kỳ "bất sinh", trút bỏ hoàn toàn những xiềng xích của luân hồi, an nhiên giữa dòng chảy vĩnh hằng mà chẳng chút vướng bận bụi trần.

Lật giở những trang cổ thư trong Pháp Trụ Ký của Ngài Huyền Trang, bắt gặp 16 vị La Hán với lời nguyện thề sắt son nguyện ở lại cõi hồng trần, thay **Đức Thế Tôn** hộ trì chính pháp giữa dòng đời vạn biến. Thời gian miệt mài chảy mãi qua văn hóa và tâm thức nhân gian, để rồi con số 16 ấy hóa thành 18 vị.

Hình minh họa. Nguồn: Internet

2 vị La Hán tiếp nối là Hàng Long và Phục Hổ lại tựa như cơn gió lành thổi vào những góc khuất gồ ghề nhất của **kiếp nhân sinh**.

Hàng Long La Hán hiện lên với khả năng cảm hóa "con rồng" hung dữ, còn Phục Hổ La Hán lại lặng lẽ chế ngự mãnh hổ nơi thâm sơn. Nhưng nhìn sâu vào kiếp người, tôi mới thấy rồng chẳng đâu xa, mà chính là những cơn cuồng nộ đang cuộn trào hay nỗi bất an luôn chực chờ xé toạc sự bình yên của tâm hồn. Còn "hổ" chính là những chấp niệm kiêu ngạo, là cái "tôi" gai góc luôn gầm thét đòi quyền uy giữa nhân gian.

Kinh Tăng Chi Bộ có đoạn: "Tâm này, này các Tỷ-kheo, là sáng chói, nhưng bị ô nhiễm bởi các cấu uế từ ngoài vào". Đọc lời dạy ấy, ngước nhìn 18 vị La Hán. Các Ngài là những bậc chân tu đã đi trọn hành trình "lau gương" tâm thức, gột rửa lớp bụi mờ của kiếp người để ánh sáng tỉnh thức được hiển lộ rạng ngời.

Mỗi vị La Hán là một phương pháp, hay chính xác hơn, là một tấm gương phản chiếu chính kiếp nhân sinh của tôi, của bạn, và của tất cả chúng sinh đang loay hoay giữa cõi hồng trần.

Hình minh họa. Nguồn: Internet

Dòng đời vốn dĩ là thiên trường ca cuồn cuộn những lớp sóng bạc đầu. Giữa đại dương nhân sinh mịt mù, mỗi chúng ta đều là những kẻ lữ hành mải miết chèo chống con thuyền nhỏ của bản ngã.

Hình tượng Quá Giang La Hán đứng đó, an nhiên đặt gót chân lên dòng chảy tử sinh, bước qua những ghềnh thác của thời gian với dáng vẻ nhẹ tựa lá rơi. Khi những đợt sóng dữ của thị phi, của nỗi cô đơn hay những nỗi đau không tên ập đến, tôi nhìn chúng như một phần của đại dương. Đám mây có thể vần vũ, cơn giông có thể gầm thét nhưng bầu trời vẫn luôn tĩnh tại.

Có những ngày lạc lõng giữa tiếng ồn ào của nhân thế, tôi lặng lẽ bước vào không gian của Tọa Lộc La Hán. Ngài ngồi đó giữa tĩnh mịch, dáng hình trầm mặc như tạc vào hư ảo. Bên cạnh Ngài, một chú hươu nhỏ đang tựa đầu vào vạt áo. Có lẽ nhân sinh vốn bận rộn xây những tòa thành bằng tham vọng, những mảnh vụn của hờn ghen, để rồi lạc lối trong chính lâu đài do chính mình dựng lên.

Trong 18 vị La Hán ngự tọa nơi cửa thiền, Tiếu Sư La Hán lại mang theo một "pháp môn" rất lạ. Đó là pháp môn của nụ cười. Nụ cười của Ngài rạng rỡ, bao dung, một nụ cười đã đi qua những thăng trầm, nếm trải đủ vị cay đắng của kiếp người để rồi đọng lại nơi khóe môi một sự hỉ xả vô biên. Nụ cười của Ngài mở toang cánh cửa của sự cố chấp trong tôi. Tôi nhớ lại một lời hiểu lầm của kẻ đã làm mình tổn thương rồi bật cười. Trái tim tôi bỗng chuyển hóa diệu kỳ. Hóa ra, cảnh giới cao nhất của đạo nằm ngay nơi khóe môi chọn cách bao dung với chính mình và cuộc đời này.

Tôi dừng chân trước dáng hình thanh thoát của Vân Phù La Hán. Ngài hiện thân giữa lưng chừng trời, cưỡi lên những dải mây trắng bảng lảng, chẳng vướng chút bụi hồng trần. Tâm hồn tôi như đang thoát khỏi những xoáy nước của được và mất, của hơn và thua.

Tinh thần La Hán chẳng cần tìm kiếm trong những pho tượng uy nghiêm hay những nghi lễ cầu kỳ, mà hiện hữu trong từng hơi thở của sự sẻ chia. Đó là khi tôi hay bạn cất lên một lời tử tế làm tan chảy những bức tường băng giá trong lòng người đối diện. Khi lắng nghe một câu chuyện buồn bằng đôi tai không định kiến để người kia thấy mình không còn lạc lõng giữa đại dương thế sự.

Nhìn những vị La Hán an nhiên tọa thiền nơi thâm sơn cùng cốc, dáng hình ấy nào phải cái quay lưng lạnh lùng với hồng trần. Phải chăng đó là nghệ thuật các Ngài tách mình khỏi những thanh âm hỗn độn của thế gian, để lắng nghe vũ trụ đang luân chuyển trong từng huyết mạch của tâm hồn.

Những người đang mải miết trong dòng chảy hiện đại thường sợ phải ở một mình. Nhưng trong một chiều nắng nhạt, tôi đối diện với bóng mình in trên vách đá. Sự cô độc ấy bỗng mang dáng hình "hải đảo" bình an giữa đại dương cuộc đời cuộn sóng. Khi không còn những chiếc mặt nạ của danh vọng, đó là lúc tôi thực sự được sống.

Sự cô độc của các vị La Hán là thứ cô độc tựa như những vì sao giữa đêm đen nhưng lại tràn đầy ánh sáng của sự tự do. Chúng ta thường sống trong những kết nối liên hồi. Điện thoại reo, thông báo mạng xã hội nhảy lên mỗi giây, và những cuộc trò chuyện xã giao không hồi kết.

Trong đời sống, bản lĩnh của một người nằm ở chỗ dù đi được bao xa cũng vẫn giữ được "bản lai" của chính mình. Những vị La Hán, dù là vị Khai Tâm La Hán hay vị Vân Phù La Hán, đều mang trong mình một tâm thế bất biến. Họ đi vào đời, chứng kiến cảnh khổ, nhưng tâm họ tựa như mặt hồ phẳng lặng, không gợn sóng trước những cơn gió lốc của danh lợi.

18 vị La Hán, 18 kiếp nhân sinh, cũng là những chiếc gương phản chiếu vạn mặt của một tâm hồn đang học cách "người" hơn mỗi ngày. Dù vật đổi sao dời, tôi vẫn luôn có một "vườn tâm" để quay về. Nơi đó, sự bình yên vẫn đợi chờ, tĩnh lặng và vĩnh cửu như dáng ngồi của các Ngài giữa chốn Thiền.

Tôi cũng đang tập tễnh bước đi trên con đường diệt trừ "giặc phiền não". Một ngày kia nhìn vào gương, tôi thấy cả bóng dáng của sự an nhiên mà các Ngài đã gửi gắm qua hàng nghìn năm. Kiếp nhân sinh là một trường học lớn, còn các Ngài là những người anh, những người bạn đồng hành lặng lẽ.

Các Ngài hiện diện trong từng ý niệm tử tế mà tôi trao đi mỗi ngày. Và như thế, hành trình ấy vẫn đang lặng lẽ nở hoa trong tâm khảm của mỗi chúng ta.

Tác giả: **Mai Thị Như Ý**

Địa chỉ: 47/7, hẻm 51, đường 3/2, phường Ninh Kiều, Cần Thơ